

φικῶν καὶ γλωσσικῶν ὕλικῶν, ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς προγενέστερης ἀλλὰ καὶ τῆς σύγχρονης ἱστορίας, τῆς λαϊκῆς τέχνης καὶ πάσης κοινωνικῆς ἐκδήλωσης ὡς καὶ ἡ διατήρηση καὶ περισυλλογὴ ἐθίμων καὶ παραδόσεων τοῦ Πεθελινοῦ».

Στὶς 100 σελίδες τοῦ περιοδικοῦ - ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου ὀφείλεται στοὺς Δημήτριο Σιαμάγκα καὶ Γεώργιο Ἀψηλίδη - δημοσιεύονται κατὰ σειρὰν οἱ συνεργασίες τῶν: 1) Ἀριστείδη Σταυρακούδη: «Τὸ χρονικὸ τοῦ Μικρασιατικοῦ Μαχαλᾶ (1933-1941) στὴν Κοινότητα Πεθελινοῦ», 2) Ἀντ. Κούγκου - Ἰωάν. Μαλλιάρου: «Οἱ Σαρακατσάνοι, ἀπὸ τὸ χθὲς σὺν σήμερον», 3) Γεωργ. Μπαρτζοῦδη: «Ἀναφορὰ στὶς λίμνες τοῦ Στρυμόνα», 4) Πέτρου Σαμάρη: «Ὁ παρόχθιος ἀρχαῖος οἰκισμὸς τοῦ Πεθελινοῦ καὶ ἡ ναυσιπλοῖα στὴν Κερκινίτιδα λίμνη», 5) Γεωργ. Ἀψηλίδη: «Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ὑπαγωγή τοῦ χωριοῦ Πεθελινὸς κατὰ τὸν ΙΗ΄ καὶ ΙΘ΄ αἰῶνα καὶ ἡ ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ του ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ξάνθης Καλλίνικο Β΄», 6) Εὐστρατίας Γκύρινη: «Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶνας», 7) Εἰρήνης Πολυστήρη - Ἀψηλίδου: «Τὸ χωριὸ Πεθελινὸς κατὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιον Πόλεμον (1916-1919)», 8) Εὐαγγ. Τσιγκρᾶ: «Ὁμηρος στὴ Βουλγαρία», 9) Δημ. Σιαμάγκα: «Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευση στὸν Πεθελινὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν τοῦ αἰῶνα μας», 10) Νικ. Μαρίνου «Θυμᾶμαι», 11) Ἀναστασίας Χ. Τσιγκρᾶ-Ζήκα: «Ὁ παραδοσιακὸς γάμος», 12) Δημ. Σιαμάγκα: «Τὰ Φῶτα: Ἀγῶνες κολύμβησης μέθρησκευτικῆς κατάνυξης» 13) Εἰρήνης Πολυστήρη-Ἀψηλίδου: «Ἡ λαϊκὴ ἰατρικὴ στὸν Πεθελινόν» καὶ τέλος δημοσιεύονται δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου.

Ἡ καλαίσθητη ἐμφάνιση καὶ ἐκτύπωση τοῦ πρώτου τόμου τοῦ περιοδικοῦ, ἡ ἐργατικὴ καὶ ἐπαινετὴ προσπάθεια τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ πρόθυμη ἀνταπόκριση τῶν ἀπανταχοῦ Πεθελινιωτῶν νὰ συμβάλλουν γιὰ τὴν πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ χωριοῦ τους, προσιωνίζονται τὴν πλήρη ἐπίτευξη τῶν στόχων τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν προοιῶσα βελτίωση τῆς ὕλης τοῦ περιοδικοῦ του.

Συγχαίροντες θερμῶς τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Πεθελινοῦ γιὰ τὶς ἐν γένει δραστηριότητές του, τοῦ εὐχόμεσθε πλήρη ἐπιτυχία στὴν ὄντως ἀξιόλογη καὶ ἀξιέπαινη προσπάθειά του γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτισμικὴ ἀνάπτυξη τῶν κατοίκων τοῦ Πεθελινοῦ.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς

Χαραλάμπους Βουρουτζίδη, Χρονικὸ Διδασκάλων στὶς Σχολές τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερραῶν (Περιοδικὸ «Γιατί», ἀριθμ. 20 - Σέπτεμβρος 1996)

Ἀπὸ τὸν κ. Χαραλάμπο Βουρουτζίδη μᾶς ἀπεστάλη τιμητικῶς, τὸ ὡς ἄνω βιβλίον του, τὸ ὁποῖον τυπώθηκε στὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Σερραϊκοῦ

Περιοδικού «Γιατί;», με τήν εὐγενική χορηγία τοῦ κ. Δημ. Δημούδη καί τήν καλλιτεχνική φροντίδα καί ἐπιμέλεια τοῦ κ. Βασ. Τζανακάρη.

Στίς 45 σελίδες τοῦ ἄκρως ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ βιβλίου, ὁ συγγραφέας, ἀφοῦ ἀναπτύσσει μέ σαφήνεια τήν ἐκπαιδευτική δραστηριότητα τῶν Σχολῶν πού λειτούργησαν στήν Σταυροπηγιακή Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών, τῆς ὁποίας (ἐκπαιδευτικῆς παραδόσεως), ὅπως χαρακτηριστικά γράφει προλογικά, «ἡ ἀρχή εἶναι ἄδηλη, διότι ἡ μανία τῆς φωτιᾶς καί οἱ ληλασίες κατέστρεψαν τά στοιχεῖα τοῦ πλούσιου ἐκπαιδευτικοῦ παρελθόντος της», παραθέτει στή συνέχεια ὀνομαστικό κατάλογο τῶν διδασκάλων τῶν Σχολῶν τοῦ Ἱεροῦ τούτου Καθιδρύματος τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἀπό τοῦ 15ου αἰῶνος (κατά τόν ὁποῖο ἔζησε καί δίδαξε σ' αὐτά ὁ δάσκαλος παπα-Μανουήλ Πανάρετος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ μοναδική μαρτυρία τοῦ καρποφόρου παρελθόντος) μέχρι τοῦ ἔτους 1927. Ἀκολουθῶς, ἀναφέρεται στήν λίαν ἀξιόλογη ἐθνική καί πνευματική προσφορά τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν διάσωση τῆς Ὁρθοδοξίας, τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καί τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ιδεωδῶν τόσο κατά τήν μακραίωνη καί σκοτεινή περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, ὅσο καί κατά τούς μετέπειτα χρόνους.

Στίς ἐπόμενες σελίδες τοῦ βιβλίου ἐπισημαίνεται, ἐπίσης, καί ἡ μεγάλη σημασία καί πολύτιμη προσφορά τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς τῆς παλαιάφαιτης καί ιστορικῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου Σερρών καί γενικῶς ἡ ἐθνική καί θρησκευτική καθόλου συνεισφορά τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστικοῦ Καθιδρύματος, τό ὁποῖο μέ τήν πνευματική καθοδήγηση τῶν ἐκάστοτε ἡγουμένων του ὑπῆρξε ἀνεκαθεν λιμένας ψυχικῆς σωτηρίας καί χῶρος ἐθνικῆς ἀναπλάσεως, στόν ὁποῖο μάθαιναν τά Ἑλληνικά Γράμματα καί διδάσκονταν τά χριστιανικά δόγματα τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τά Ἑλληνόπουλα τῆς περιοχῆς καί οἱ νέοι μοναχοί. Γιά τό λόγο δέ αὐτό ἡ Μονή Τιμίου Προδρόμου ὑπῆρξε στόχος συνεχῶν ἐπιδρομῶν καί ἐκδικήσεως τῶν Βουλγάρων.

Στό τέλος τοῦ βιβλίου δημοσιεύονται ἀποσπάσματα χειρόγραφων ἐπιστολῶν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γαβριήλ Κουντιάδη πρὸς τόν Μανουήλ Γεδεών (μέ ἡμερομηνία 30 Ἰουλίου 1931) καί γιά τούς δασκάλους τῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών (μέ ἡμερομηνία 26 Σεπτεμβρίου 1934).

Νά μᾶς ἐπιτραπεῖ νά σημειώσουμε συναφῶς, ὅτι παρά τοῦ Ἀρχιμανδρ. Γαβριήλ Κουντιάδη, ἐξεδόθη τό 1956 στήν Ἀθήνα καί ἐπανεξεδόθη τό 1960 στίς Σέρρες βιβλίον γιά τήν Μονή Προδρόμου μέ τίτλο «Σύντομος ἱστορική ἐπισκόπηση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών», στό ὁποῖο περιέχονται ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες καί ἄγνωστες πτυχές τῆς ἱστορίας τῆς Σταυροπηγιακῆς αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς ὁποίας πρῶτος κτήτορας (1270-

1285) αναφέρεται ὁ εὐπορος Σερραῖος Ἰωαννίκιος καί στήν ὁποία ἐμόνασε ἀπό τοῦ ἔτους 1457 ὁ πρῶτος μετά τήν Ἰαλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης Γεννάδιος ὁ Σχολάριος, ὁ ὁποῖος καί ἀποβίωσας τό ἔτος 1472 ἐτάφη στήν Μονή Προδρόμου Σερρών.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς

✓ *Γεωργίου Ἀγγειοπλάστη, Τό ἡρωϊκό τραγούδι ὁ «Καπετάν Μητρούσης» - Δύο παραλλαγές.*

Ἀπό τόν φίλο συγγραφέα κ. Γεώργιο Ἀγγειοπλάστη, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶναι γνωστό, ἀσχολεῖται εἰδικότερα μέ τήν μουσική παράδοση τῶν Σερρών καί κατά τό παρελθόν εἶδαν τό φῶς τῆς δημοσιότητας λίαν ἀξιόλογα πονήματα τῆς εἰδικῆς του αὐτῆς ἐνασχόλησης, ἐκκυκλοφορήθη καί μᾶς ἀπεστάλη τιμητικῶς (σέ ἀνάτυπο ἀπό τόν Ε΄ Τόμο τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Σίρις») ἡ νέα του ἐργασία μέ τίτλο: «Τό ἡρωϊκό τραγούδι ὁ “Καπετάν Μητρούσης” - Δύο παραλλαγές».

Ὁ ἐγκριτος συγγραφέας, ἀφοῦ σημειώνει ὅτι ἡ διάσωση καί καταγραφή τῶν στίχων τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Καπετάν Μητρούση σέ νότες ἀπό τόν Ἰωάννη Βάϊο, Διευθυντή Φιλαρμονικῆς τοῦ Μουσικογυμναστικοῦ Συλλόγου «Ὀρφεύς» κατά τά ἔτη 1903-1908, θεωρεῖται ἡ περισσότερον αὐθεντική ἀπό τήν πληθώρα τῶν παραλλαγῶν πού παρουσιάσθηκαν κατά καιρούς στή Σερραϊκή ιστοριογραφία καί τά ἰδικά του πονήματα καί ἀπό τόν Χρῆστο Σταματίου (γιά πρώτη φορά τό 1952 σέ παρτιτούρα) καί ἀφοῦ διατυπώνει στή συνέχεια ὠρισμένες παρατηρήσεις ὡς πρός τίς ἐν λόγω δύο καταγραφές, στό τέλος ἀναφέρεται στίς ἐντυπώσεις τῆς περιηγήτριας Μαρίας Χατζῆ Καλοῦ, ἡ ὁποία τό 1909 μετέβη ἐπί τόπου, ὅπου ἔλαβε χώραν ἡ ἐνδοξος μάχη καί ἠσπάσθη τό ἱερόν ἔδαφος, ὅπου ἔπεσεν ὁ ἡρώας μας Καπετάν Μητρούσης, ἀντισταθεῖς ἐπί τέσσαρας ὀλοκλήρους ὥρας, ἀπέναντι χιλιάδων στρατοῦ, διασπείρας τόν θάνατον εἰς τάς τάξεις του. Ὡς κατακλειδα παραθέτει σχετικό ποίημα τῆς Μαρίας Χατζῆ Καλοῦ, διατηρώντας τήν ὀρθογραφία τῆς ἐποχῆς.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς